

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Радостин Григориев Вазов,

ВУЗФ

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки;

Професионално направление 3. 8. Икономика.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор на науките“** във ВУЗФ.

Автор на дисертационния труд: Марчин Кенси

Тема на дисертационния труд:

„Влияние на управленските компетенции върху ефективното функциониране на организацията предоставящи здравни услуги“

Основание: Заповед №110/21.04.2022 г. за определяне на научно жури на Ректора на ВУЗФ проф. д.ю.н. Борис Велчев.

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд се състои от 275 страници, основният текст е от 254 страници, структуриран в съответствие с поставената цел, научноизследователските задачи, работната теза, обекта и предмета на изследването и отразява подхода на автора към изследваната тема. Състои се от увод, изложение в шест глави, заключение. Списъкът с използваните литературни източници включва 313 позиции в т.ч. монографии, научни изследвания и статии, статистически данни, закони и интернет източници. Работата включва 62 таблици и 23 фигури и диаграми.

Дисертационният труд е написан на руски език, авторефератът е на български и руски езици.

Представената дисертация е особено актуална със спецификата на изследваната проблематика, съдържанието си и приложените изследователски подходи, методи и направления. Тя обективно и реално представя качествата, уменията и възможностите на авторът, като изследовател, аналитик и професионалист в конкретната област на науката и знанието.

Представеният труд е ориентиран и апробиран чрез реални данни и индикатори. В неговото съдържание могат да се намерят „горещи” проблемни области, формулировки и други съществени въпроси, както и възможни отговори, авторови становища, варианти и пътища за тяхното решаване.

Актуалността на разглежданата проблематика се определя от наложителните промени свързани с една от ключовите цели на функционирането на повечето съвременни държави, а именно компетентността на мениджъра. Самата концепция за компетенции започва своето динамично развитие през 70-те години на миналия век, оттогава се развива, а знанията в тази област също се разширяват. Мениджърът като ръководител на организационна единица или на цялата организация е важен допринасящ фактор, който повишава организационната ефективност на екипа, организира и определя целите на дейността, оказвайки влияние върху ефективността на дейността. Той управлява целия процес на организиране на работата, което от своя страна е свързано с ефективността на оперативното управление в краткосрочен план и стратегическото управление в дългосрочен план. В тази работа авторът засяга този аспект на управлението, като анализира връзката и влиянието на индивидуалните управленски компетенции върху организационната ефективност на ниво организация или организационна единица.

Предмет на тази работа е проблем, с който авторът се занимава от близо 20 години. Началото на неговите интереси датира от 2003 г., когато започва първата научна работа по въпросите на управлението на компетенциите със специален акцент върху социалните и институционалните компетенции.

С течение на времето интересите на изследователя се развиват към управлението на здравната система. Основната причина за това бяха добре познатите проблеми на полското здравеопазване, свързани с неговата организационна неефективност, проблеми с персонала (между другото, все още нарастващият финансов дълг и

недоволството на пациентите от качеството на предоставяните медицински услуги или вътрешните отношения в здравните организации).

За решаване на изследователския проблем са използвани теоретични и емпирични методи на проучване. Избраната методика на изследване позволява постигането на поставената цел и дава адекватен отговор на задачите, поставени и решени в дисертационния труд.

Авторът е показал изключително добри умения за самостоятелно научно изследване. Той много добре познава изследваната проблематика, както в теоретичен, така и в практически аспект. Многоаспектното разглеждане на проблемите разкрива неговите задълбочени познания в тази сфера на науката и познанието.

Представената дисертация има подчертана теоретична и приложна значимост, базирана на авторовите изследвания в разгледаната област. Добре изградената монолитна структура на съдържанието е позволила да се развият теоретичните, методологичните и практико - приложните трактовки в логически обвързана последователност и разбираемост на иначе сравнително по-сложната материя и терминология на разглежданата проблематика.

Дисертационния труд се характеризира със задълбоченост, комплексност, високо ниво на познаване на материята, научна логика в представянето на изследователските резултати, с коректно адаптиране на съществуващи методологии и методически решения, с адекватна емпирична аргументация на защитаваната теза и предлаганите решения. Това го прави сравнително лесно приложим и използваем.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Марчин Кенси е доцент в Висшето училище по икономика в Бидгошч (Полша). От 2014 г. д-р Марчин Кенси е титуляр на дисциплини, които имат за обект проблемите на управленческите компетенции в мениджмънта в Република Полша. Той съчетава преподавателската си работа с изследванията в областта на тази актуални теми, което е довело до реализиране на настоящия дисертационен труд, обект на тази рецензия. Освен преподавателската работа на основен трудов договор, той заема и други длъжности в други Висши училища в Полша:

10.2013 – 06.2015 – главен специалист по проект на Регионалната териториална обсерватория в г. Любуш в Департамента за регионално развитие на Маршалска служба на Любушко войводство (Полша);

10.2015 – сегашно време - доцент във Висшето училище по икономика в г. Бидгошч, декан на Факултета по приложни науки в г. Пила от 05.2017 г., ръководител на Регионалния образователен център ВШЭ в г. Згожелец от 02.2016 г., координатор на Колегиума за заместващи отдели и мениджмънт от 10.2016 г. (Полша);

10.2015-04.2016 г. – ръководител на проектния екип за оценка на компетенциите на служителите на Службата на община Згожелец (Полша);

от 04.2016 г. – експерт Eurostars Expert Area в Брюксел;

от 01.2017 г. – експерт по POIR, POPW и POWER, реализиран от Полската агенция за развитие на предприятията;

01.2017-03.2018 г. - Заместник-председател на стратегическата група на ВШЭ в Бидгошч за 2018-2022 г. (Полша);

от 02.2017 г. - съветник на предприятие по проект: „Стратегия за определено развитие“, номер на договор UDA POWR 02.02.00-00-0047/16 (Полша);

от 07.2019 г. - член на експертна група „Помощ на работодателите и Куяв“. Асоциация на работодателите (Полша);

от 2011 г. - редовен член на Асоциацията на здравните мениджъри, клон Нижнеселски във Вроцлав (Полша);

от 11.2020 г. - Полско икономическо дружество, филиал в Зелена Гура (Полша).

04.2016 – до сега- член на Разширената колегия към Висшето училище по икономика в Бидгошч (Полша);

11.2016 г. – до сега – председател на подкомисията на Сената по качество на образованието (Полша);

09.2016 – до сега – Член на Докторантския програмен съвет (Полша).

Награди на д-р Марчин Кенси:

2010 г. - най-добрият преподавател на Висшето бизнес училище

2011 г. - най-добрият преподавател на Висшето бизнес училище

2017 г. – диплома на научният ръководител за най-добра магистърска работа в конкурса за най-добра дипломна работа на студенти от Висшето училище по икономика в г. Бидгошч;

2019 г. - награда на ректора на Висшето училище по икономика в г. Бидгошч за научни постижения за учебната 2018/2019 година.

2020 г. - най-добрият преподавател във Факултета по приложни науки в г. Пила, Висше училище по икономика в Бидгошч.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Запознаването с дисертацията позволява да се прецени, че целта на изследването е постигната, а произтичащите от нея задачи са получили адекватни решения. Ключовата теза на представената работа е доказана. Във връзка с особеностите на структурата на заетостта и спецификата на дейността на субектите в здравеопазването, авторът въз основа на съвременни знания, информация и данни, получени в емпирични изследвания, създава модел на структурата на управленските компетенции на всички нива на мениджмънт, както и професиограма на ръководна длъжност в здравна организация.

Основната задача на описания модел е адаптирането на организацията към бързо променящата се среда. Основните компетенции на мениджъра в тези условия са способността да реагира на сигнали от външната среда, бързината на вземане на решения, иновациите и способността за управление на промяната.

Този елемент на компетентност оказва пряко влияние върху ефективното функциониране на отделните организационни звена на болницата и цялата здравна организация. В момента управленските функции в болниците се изпълняват основно от представители на медицинските професии. Като част от кариерния път, както лекарите, така и медицинските сестри са задали квалификационни изисквания, които трябва да бъдат изпълнени, за да заемат ръководни позиции на различни нива от организационната система на болницата.

В същото време законовите изисквания, свързани с повишаването на квалификацията в рамките на медицинската професия (при лекарите т.нар. образователни кредити) не отговарят на квалификационните изисквания и водят до

недостатъчно обучени лекари и медицински сестри за изпълнение на управленски функции. Авторът предлага е да се създадат организационни условия за изграждане на ясна система за израстване на ръководни длъжности. Авторът си поставя тази цел в своята изследователска работа, като определя на какви критерии трябва да отговарят мениджърите, за да бъдат полезни на организацията или организационната единица, която управляват. Това го води до извода, че компетенциите на управленския персонал трябва да се разглеждат от гледна точка на ефективността на управленския персонал, което от своя страна се отразява на ефективността и ефективността на управлението на наличните трудови ресурси. Въз основа на тази теза авторът изгражда основната цел и основната хипотеза на работата.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационен труд се съдържат научно – приложни резултати с характер на приноси. Приемам предоставените от автора научни приноси и съм съгласен с формулировката им. Могат да бъдат изведени и други научни приноси, като се има предвид задълбочените статистически анализи и обхвата на научните изследвания в областта на проучването.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията, като съдържа в себе си необходимата информация и акценти от проведеното изследване. В него коректно и цялостно е представена дисертацията, приносните моменти и основните изводи в текста.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

След подробното ми запознаване с представения дисертационен труд не установих наличието на съществени пропуски, неточности или противоречия. Може би някои постановки по изследваната проблематика не съвпадат с моите схващания, но това са персонални трактовки и интерпретации на кандидата и те могат да бъдат защитени от него. Затова смятам, че те не оказват влияние върху общата ми положителна оценка и не омаловажават научните постижения на кандидата. Ето защо

бележките ми имат по-скоро насочващ и препоръчителен характер за бъдещите му изследвания, а именно:

- на места намирам реализирано голямото желание на кандидатът да ни поднесе колкото е възможно по-богато съдържание, което води до разпиляване в не винаги подходящи детайли;
- някои схеми, таблици и графики, макар и много грижливо и обосновано изработени, биха могли да се експлоатират по задълбочено.

7. Заключение

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника.

Кандидатът отлично познава не само научната литература и постижения в тази област, но и самата практика. Резултатите от изследването са представени логично, разбираемо и нагледно. Считам, че изводите от анализа в дисертационния труд следва да бъдат разгледани и взети под внимание от изследователите в България.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, публикации, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен 'доктор на науките' на **Марчин Кенси** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика.

Подпис:

доц. д-р Радостин Григориев Вазов

София

18,05,2022г.